

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-04-24

Diarienummer:
KSN-2024-01055

Samrådsyttrande över trafikplatsnamn vid Bergsbrunna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge samrådsyttrande till Trafikverket över trafikplatsnamn för ny järnvägsstation enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Trafikverket har skickat en samrådsremiss om namnsättning av ny trafikplats, järnvägsstation, vid Bergsbrunna. Trafikplatsen planeras tas i bruk år 2034. Trafikverket föreslår att trafikplatsen namnges Bergsbrunna.

Den aktuella trafikplatsen kommer att vara en lokal, regional och nationell trafikplats. Uppsala kommun motsätter sig förslaget och förordar att den nya järnvägsstationen ska ges namnet Uppsala södra. I andra hand förordas att stationen ges namnet Södra Uppsala station och i tredje hand att stationsnamnet bestäms till Uppsala Bergsbrunna. Det är ett angeläget värde i att namnet Uppsala finns med i stationsnamnet för att tydliggöra att stationen är placerad i Uppsala.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Trafikverket har skickat förslag på namnsättning av ny trafikplats, järnvägsstation, vid Bergsbrunna för samråd. Trafikverket föreslår att den nya trafikplatsen ges namnet Bergsbrunna.

Trafikverkets motivering till namnförslaget är att det är mest lämpligt sett till värnandet av god ortnamnsned samt ur ett lokaliseringshänseende. Plattformarna kommer att ligga något söder om det befintliga samhället Bergsbrunna.

En förutsättning för stationens tillkomst och utveckling av området är det partsgemensamma bostadsavtalet som kommun, region och stat ingått med varandra. Ett av syftena med avtalet är att effektivt bygga samman stationsområden med befintliga delar av Uppsala, både fysiskt och genom goda kommunikationer så som spårväg.

Stationsnamnet är utifrån kommunens perspektiv framför allt en viktig del i att etablera en plats och ett område som attraherar boende och verksamheter. Stadsutvecklingen i området kommer variera över tid utifrån marknad och behov. Att etablera bostadsbebyggelse, arbetsplatser och social infrastruktur i området kräver en tydlighet i vad platsen står för och vad som är utgångspunkten. De kärnvärden som ska karakterisera stadsutvecklingsområden utgår helt och hållet från de värden som redan idag finns i Uppsala. Vidare kommer en anpassning till det som finns på platsen ske för att både befintliga och kommande medborgare ska känna igen sig i området. Det är utifrån detta perspektiv rimligt att trafikplatsen får namnet *Uppsala Södra* – ett namn som manifesterar dessa värden och platsens kopplingar i geografin.

Det finns många andra exempel på stationsnamn som inleds med huvudortens namn och där efter kompletteras med en precisering som visar stationens geografiska placering. Då detta är ett vedertaget och väl fungerande sätt att namnge stationer bör den aktuella stationen namnges enligt samma princip.

Den aktuella järnvägsstationen kommer utöver att vara en lokal trafikplats också att vara en regional och nationell trafikplats. Det är därför viktigt stationsnamnet tydliggör att stationen är placerad i Uppsala. För resenärer som inte är bekanta med lokala namn tydliggör namnet *Uppsala Södra* att stationen och området däromkring är en del av tätorten Uppsala och inte ett fristående område. I andra hand förordas att stationen ges namnet *Södra Uppsala station*. Namnsättningslogiken följer samma resonemang som ovan med tillägget att ordföljden kan minska risken för eventuell sammanblandning med stationsnamnet *Uppsala Central*.

I tredje hand önskar Uppsala kommun att stationsnamnet bestäms till *Uppsala Bergsbrunna*. Platsen är sedan länge utpekad som Uppsalas sydöstra stadsnod och benämns i Uppsala kommuns översiktsplan ofta som Bergsbrunna stadsnod. I ovan nämnda partsgemensamma bostadsavtal benämns stationsläget konsekvent som *tågstationen vid Bergsbrunna*.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 april 2024
- Bilaga 1, Förslag till yttrande, daterat 24 april 2024
- Bilaga 2, Samrådshandling

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Samrådsyttrande över trafikplatsnamn vid Bergsbrunna

Uppsala kommun har mottagit Trafikverkets förslag till trafikplatsnamn för den nya järnvägsstationen i Uppsala.

Uppsala kommun förordar att den nya järnvägsstationen ska ges namnet *Uppsala Södra*. Ortsnamnet *Uppsala* måste finnas med i stationsnamnet då resenärer kommer att färdas till och från Uppsala och då stationen kommer att vara en väl integrerad del i Uppsalas stadsväv genom inte minst spårbunden kollektivtrafik och andra transporter.

En förutsättning för stationens tillkomst och utveckling av området är det partsgemensamma bostadsavtalet som kommun, region och stat ingått med varandra. Ett av huvudsyftena med avtalet är att på kort tid bygga samman stationsområden med befintliga delar av Uppsala, både fysiskt och genom goda kommunikationer så som spårväg. Det är lämpligt att komplettera Ortsnamnet Uppsala med en ändelse som tydligt indikerar var stationen är placerad i den lokala geografien. Stationen kommer både att ha sin placering i de södra delarna av Uppsala tätort och i den södra delen av kommunen.

Det finns många andra exempel på stationsnamn som inleds med huvudortens namn och där efter kompletteras med en precisering som redogör för stationens geografiska placering. Då detta är ett vedertaget och väl fungerande sätt att namnge stationer på bör den aktuella stationen också namnges enligt den principen.

I andra hand önskar Uppsala kommun att stationen ges namnet *Södra Uppsala station*. Namnsättningslogiken följer samma resonemang som ovan med tillägget att ordföljden kan minska risken för eventuell sammanblandning med stationsnamnet Uppsala Central.

I tredje hand önskar Uppsala kommun att stationsnamnet bestäms till *Uppsala Bergsbrunna*. Platsen är sedan länge utpekad som Uppsalas sydöstra stadsnod och benämns i Uppsala kommuns översiktsplan ofta som Bergsbrunna stadsnod. I ovan nämnda och partsgemensamma bostadsavtal benämns stationsläget konsekvent som *tågstationen vid Bergsbrunna*.

Uppsala kommun instämmer i Trafikverkets motivering till namnet Bergsbrunna. Samtidigt är det viktigt att namnet Uppsala finns med i stationsnamnet, eftersom den aktuella trafikplatsen kommer att ha stor betydelse, inte bara som lokal utan även som

regional och nationell trafikplats samt utifrån den logik som förs i de två förstahandsalternativen.

I Trafikverkets slutliga bedömning behöver det särskilt beaktas att det utifrån Uppsala kommuns perspektiv inte kan vara aktuellt att i framtiden byta stationsnamn. Stationsnamnet är en viktig del i att etablera en plats och ett område som attraherar boende och verksamheter.

Erik Pelling
Ordförande

John Hammar
Sekreterare

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Enligt sändlista

Kopia till
Diariet,
Anders Johansson

Samråd rörande trafikplatsnamn vid Bergsbrunna

Bakgrund

Inför utbyggnad av järnvägsinfrastrukturen söder om Uppsala har Trafikverket behov av att namnsätta en ny trafikplats (driftplats). Platsen kommer att vara avsedd för resandeutbyten.

Ibruktageandet av den nya trafikplatsen planeras till en ännu obestämd tidpunkt runt år 2034.

Trafikplatsen kommer att tillhöra stråket Ostkustbanan och bandel 430.

Platsmitt för den nya trafikplatsen kommer att vara ungefär vid km 58+500 (SWEREF99 TM N 6633296 E 653155). Exakt uppgift är i nuläget inte fastställd med anledning av att den södra driftplatsgränsens läge inte fastställts. Mitten av plattformen beräknas ligga vid km 58+122.

Allmänt

Vid namnsättning av nya trafikplatser ska bland annat hänsyn tas till värnandet av god ortnamnsed enligt 1 kap. 4§ Kulturmiljölagen (1988:950). Utöver detta ska namnen vara lokalisierbara i området och inte vara förväxlingsbara med andra trafikplatser. Vedertagna språkriktighetsregler ska även beaktas vid namngivningen.

Trafikplatsnamn ska vara hållbara under lång tid. När ett ortnamn etablerats och kommit i användning, är det mycket svårt att ändra namnet. Det är därför viktigt att i ett så tidigt skede som möjligt fastställa hållbara namnformer och signaturer.

Enligt 5 kap. 2§ järnvägssäkerhetsförordning (2022:418), ska frågor om namn på trafikplatser prövas av Transportstyrelsen efter samråd med berörda parter.

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Namnalternativ

Trafikverket föreslår primärt att trafikplatsen namnges **Bergsbrunna** med signaturen **Br**. Namnet har en tydlig och lokaliseringssammanhängande koppling till samhället (stadsdelen) Bergsbrunna.

Trafikverket anser att namnet är det mest lämpliga sett till värnandet av god ortnamnsd samt ur ett lokaliseringssammanhängande. De publika plattformarna kommer att ligga något söder om det befintliga samhället Bergsbrunna.

I anslutning till den publika delen planerar Uppsala kommun för en utbyggnad av nya bostäder och arbetsplatser. I kommunens fördjupade översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2022-02-28, används olika namn för området, men i anslutning till texter om den framtida "tågstationen" används mestadels namnet Bergsbrunna.

I sammanhanget kan även nämnas att mellan åren 1866 och 1972 användes namnet Bergsbrunna för en historisk trafikplats (station) vid km 59+082 (platsmitt 1971). Den reguljära persontrafiken upphörde 1969. Den historiska utbredningen sammanfaller i stora drag med den norra delen av den nu planerade trafikplatsen.

År 2005 fastställde Järnvägsstyrelsen (diarienummer 2005-2222) trafikplatsnamnet Bergsbrunna med signaturen Br, med anledning av att Banverket vid tidpunkten planerade för en kommande trafikplats med resandeutbyten på platsen för den gamla stationen.

Eftersom den geografiska utbredningen nu är mer omfattande än planerna 2005, kan beslutet från samma år inte användas i det fortsatta arbetet.

Det har framförts starka önskemål att namnge trafikplatsen Uppsala södra, för att markera att Bergsbrunna inte längre är en mindre ort utan en del av det större Uppsala.

I det förberedande arbetet med trafikplatsen har därför arbetsnamnet **Uppsala södra** använts.

Anledningen till att namnet inte lyfts som ett lämpligt alternativ, är den tidigare beskrivna hänsynen till god ortnamnsd i kombination med att ett trafikplatsnamn måste ha en naturlig koppling till namngivaren.

Eftersom det öppna slättlandskapet mellan Uppsala och Bergsbrunna inte kommer att bebyggas och fortsätta ge bilden av att trafikplatserna ligger inom olika tätorter, ser Trafikverket att namnet Uppsala södra blir missvisande och kan skapa bekymmer.

Även problem som uppstått med andra historiska trafikplatsnamn, som använts på platser utan naturlig koppling till lokaliseringen, talar emot

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Uppsala södra under dagens förutsättningar och planerad exploatering i området. Enligt tillgänglig översiktsplanen från Uppsala kommun benämns dessutom området som stadsnod Bergsbrunna.

Befintlig vägvisning i området ger även bilden att området i nuläget inte benämns Uppsala södra. Exempelvis skyltas Uppsala S, med lokaliseringmärken för vägvisning, från väg 255 in mot Sunnersta och Ultuna.

Den befintliga bebyggelsen i de norra delarna av området kring platsen för den tänkta trafikplatsen, skyltas Bergsbrunna både från väg 255 och väg 1060.

Kartunderlag

Först visas ett större kartutsnitt med den planerade trafikplatsens ungefärliga läge markerat med rött.

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

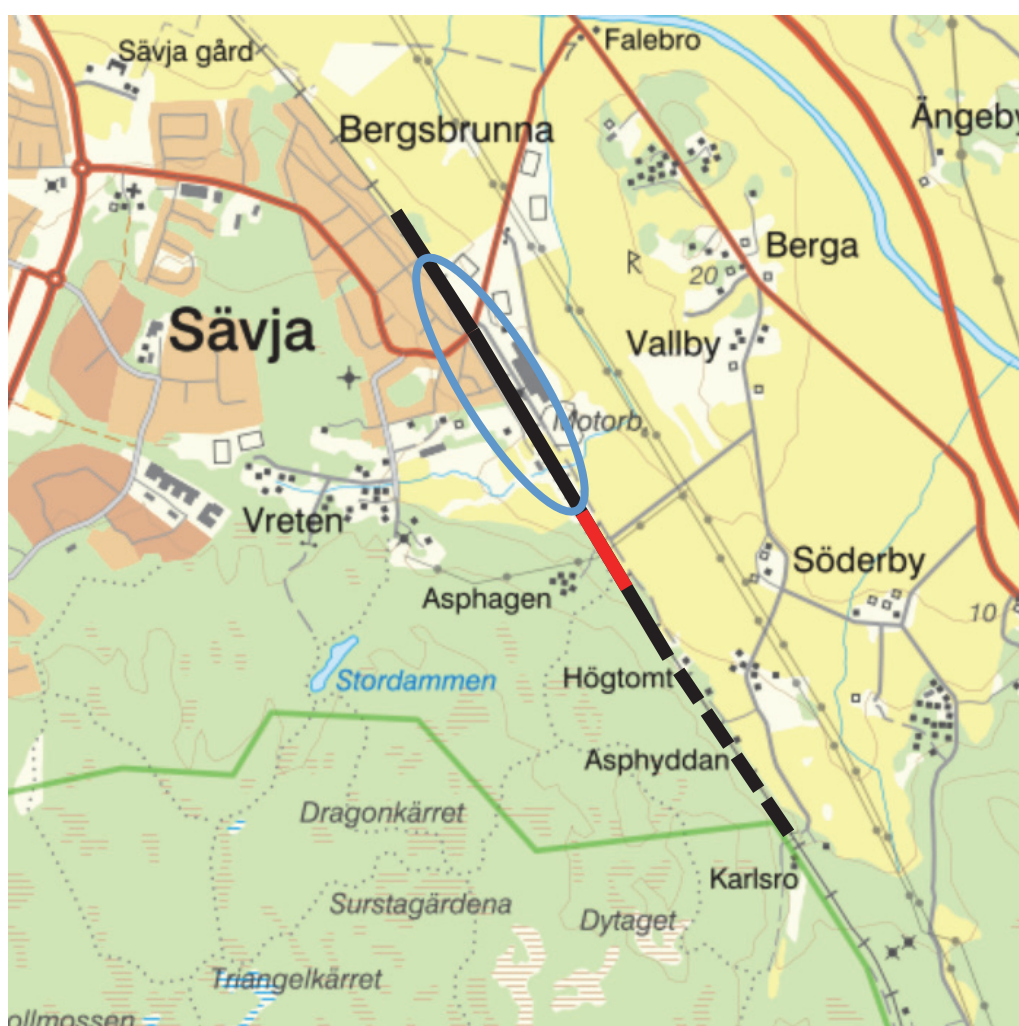
TMALL 0422 Brev 4.0

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Kartutsnittet nedan visar vidare trafikplatsen ungefärliga framtida utbredning mer i detalj. Svart symboliserar den framtida totala utbredningen. Den streckade markeringen i söder visar inom vilket område den södra driftplatsgränsen kommer att finnas. Gränsen är ännu ej definitivt fastställd.

Den röda markeringen visar ungefär de publika plattformarnas planerade läge. Område inringat med blått markerar den tidigare stationen Bergsbrunnas ungefärliga utbredning runt år 1970.

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Samråd

Synpunkter på namnförslagen önskas Trafikverket tillhanda senast 2024-04-25. Märk yttrandet *TRV 2024/2863 synpunkter Bergsbrunna*.

Via e-post till:

trafikverket@trafikverket.se

eller brevlades till:

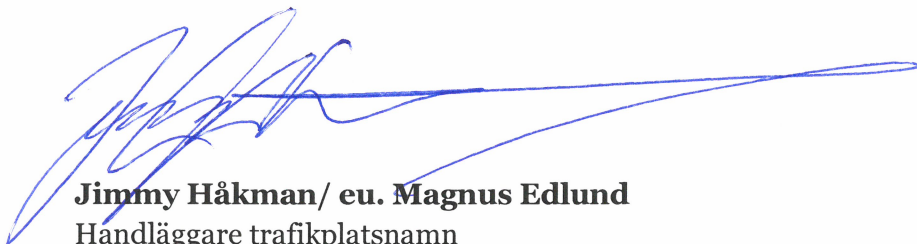
Ärendemottagningen

Jimmy Håkman, UHjji

Box 810

781 28 BORLÄNGE

Med vänlig hälsning

Jimmy Håkman/ eu. Magnus Edlund

Handläggare trafikplatsnamn

jimmy.hakman@trafikverket.se

Direkt: 010-123 92 87

Mobil: 070-561 23 84

Trafikverket

Adress: Box 1333, 702 22 ÖREBRO

Besöksadress: Östra Bangatan 11, Örebro

Telefon: 0771-921 921

trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2024/2863
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2024-03-18

Sändlista

Lantmäteriet	Region Stockholm Trafikförvaltningen
Uppsala kommun	SJ AB
Länsstyrelsen i Uppsala län	Snälltåget AB
Region Uppland	Spark Trade Produktion AB
CFL Cargo Sverige AB	Stockholms Kultursällskap för Ånga och järnväg
Green Cargo AB	Strukton Rail AB
Grenland Rail AB	Trafikverkets som järnvägsföretag
Hector Rail AB	Tågakeriet i Bergslagen AB
Föreningen Sörmlands Veteranjärnväg	Vy Tåg AB
Infranord AB	Trafikverket, Chef Trafikledningsområde Öst/Stockholm
Mälardalstrafik MÄLAB AB	Trafikverket, ärendeberedning Mellersta regionen
ProTrain Trafik AB	
Railcare T AB	

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/2863, Motpartens ärendenummer , Dokumentdatum 2024-03-18, Dokumenttyp BREV.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.